

en Ubetydelighed over 20 Mill. Kr. Figuren udviser altsaa, at Underskuddet i Mellemtiden er vokset godt 13 Mill. i Vejret. Endnu for kun et Aarstid siden nærede vistnok de mest pessimistiske Medlemmer af Tinget den Antagelse, at Underskuddet dog neppe vilde stige højere end til 25—30 Mill. Kr. Virkeligheden har altsaa paa en meget sørgelig Maade overtruffet Forventningerne.

Ganske vist, naar man sammenligner det Statsregnskab, som for nylig blev os forelagt, med det, vi fik for et Aar siden, Regnskabet for 1908—09, finder man tilsyneladende en Forandring til det bedre; fra 51,2 Mill. er Underskuddet dalet til 33,2 Mill., altsaa med 18 Mill. Vi skulde være rykkede 18 Mill. ned imod Balance, men det er kun for den allermest overfladiske Betragtning, at naive Sjæle kunne hente allermindste Trøst herfra. Naar Forholdet tilsyneladende har bedret sig i Finansaaret 1909—10, er det kun, fordi dette Aar for en væsentlig Del var af en ganske abnorm Beskaffenhed og navnlig belastet med en Række meget store, men rent forbigaaende Udgifter, som vi forhaabentlig ikke i Fremtiden faa noget Sidestykke til, medens derimod Finansaaret 1910—11 i en ganske anden Grad har Karakteren af et Normalaar. Lægge vi de to Regnskaber ved Siden af hinanden, finde vi, at Udgifterne ere formindskede med 9 Mill. og Indtægterne forøgede med 9 Mill., saa at det samlede Resultat er blevet 18 Mill. gunstigere. Indtægtsforøgelsen falder jo hovedsagelig paa de indirekte Skatter, hvor jeg bortser fra Arveafgiften, som jo har en noget anden Karakter. Der er der en Indtægtsforøgelse med 4 Mill. Paa Indtægts- og Formueskatten er der en Stigning paa godt 1,9 Mill., hvad der desværre ikke er noget Symptom paa stigende Velstand i Befolkningen, men væsentlig skyldes den nye Militærskat. Saa er der Arveafgiftens Provenu, Overskuddet af Statsbanerne, Overskuddet af Post- og Telegrafvæsenet. Tilsammen er der paa de Punkter, jeg har nævnt, en Indtægtsforøgelse med nær op mod 8 Mill. af de samlede 9 Mill.s Indtægtsforøgelse.

Det er altsaa Indtægtsforøgelsen. Hvad Udgiftsformindskelsen angaar, skriver den sig jo overvejende fra en Række store Udgifter, som ere faldne bort. Der er de 2 Mill. Kr. til Bondestandens Sparekasse, de 6 Mill. Kr. til Afviklingskassen, de 5,720,000 Kr. Afskrivning paa den indenlandske Statsgæld, hvad der i øvrigt ikke kan opfattes som reelle Udgifter i samme

Forstand som de to foregaaende. Tilsammen er det 13,720,000 Kr. Dertil kommer en fjerde stor Udgiftspost af en noget anden Beskaffenhed, som ligeledes er gaaet ud af Sagaen, de $2\frac{3}{4}$ Mill. Kr. til usunde Bydeles Ombygning. Tillige er der en Del andre Udgiftsposter, især under Trafikministeriet, som af forskellige Grunde ere stærkt formindskede: til Opførelse af Rigsarkivet, til Forøgelse af Statsbanernes rullende Materiel, til Anlæg af Centralværksteder for Statsbanernes Maskinafdeling. Paa disse tre Punkter finde vi en Udgiftsformindskelse med ca. 2 Mill. Kr. Saa finder man yderligere rundt omkring paa spredte Punkter i Statsregnskabet en Række andre Beløb, som ere indvundne i Form af Mindreudgifter, tidt ikke saa smaa Beløb endda. Jeg nævner eksempelvis Udgifterne i Anledning af Ejendomsskylden, som i de foregaaende Aar var usædvanlig høj, men i det sidste Aar ved Hjælp af Kommunernes Indbetaling er bragt ned til en negativ Udgift, et lille Nettooverskud i Statskassens Favør. Lægge De dette sammen, ville De se, at disse Udgiftsformindskelser andrage dobbelt saa meget som den totale Merudgift, Statsregnskabet udviser. Der maa altsaa være andre Poster, hvor Udgifterne ere stegne overmaade stærkt, og vi behøve ikke at søge længe efter disse Poster. De to væsentligste, de to udslaggørende finde vi meget hurtigt. Militærudgifterne ere stegne med næsten $4\frac{2}{3}$ Mill., og Udgifterne til Statsgældens Forrentning, som staar i nøje organisk Sammenhæng, i Aarsagssammenhæng med Militærudgifternes Stigning, ere stegne med $1\frac{2}{3}$ Mill. Kr. Tilsammen er der en Stigning med $6\frac{1}{3}$ Mill. paa disse direkte og indirekte Udgifter til Militarismen.

Dette er Hovedresultatet af en Sammenligning af Statsregnskaberne for 1909—10 og 1910—11, og disse Træk have ikke blot historisk Interesse til Konstatering af de Bevægelser, som have fundet Sted, men de have ogsaa nogen Værdi, naar vi ville stille Prognosen for de kommende Aar, ikke mindst for det Finansaar, hvis Budget vi nu behandle. Finansloven for 1912—13 budgetterer et Underskud paa 11,618,000 Kr., medens de to foregaaende Finanslove ved deres Forelæggelse her i Tinget regnede med et Underskud paa 20—21 Mill. Kr. Der er altsaa her en Forbedring, men en Forbedring, der selvfølgelig er den rene Illusion, den rene Øjenforblændelse, for saa vidt den ikke skriver sig fra nogen naturlig, nogen organisk Udvikling i Finanshusholdningen, men udelukkende skyldes de nye Skatte-